

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE INSTRUMENTO PRINCIPAL PERCUSIÓN V (PED)

CURSO 2023/2024

CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA

TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO Decreto 163/2015 do 29 de outubro)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN										
DISCIPLINA INSTRUMENTO PRINCIPAL PERCUSIÓN										
ESPECIALIDADE:	PEDAGOXÍA							ITINERARIOS:		
CARÁCTER:	OBRIGATORIO							TIPO DE CLASE:		INDIVIDUAL
DEPARTAMENTO:	PERCUSIÓN							XEFE DE DPTO.:		Luis Miguel Sobrevela Romaguera
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:		Carla Figueroa Vila		
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais: 1 h	
ECTS/CUAD.	6	6	6	6	6	6	-	-	Observacións:	
DOCENTES:	NOME E APELIDOS							EMAIL/TEL/WEB		TITORÍA
	Carla Figueroa Vila							carlafigueroavila@gmail.com		Venres 12:00h

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS

DESCRITOR: Desenvolvemento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas no instrumento e coñecemento dos diferentes criterios interpretativos.

COÑECEMENTOS PREVIOS: Os requeridos para aprobar o cuadrimestre anterior.

RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS: Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxia principal dáse coa disciplina de Repertorio con Piano acompañante, Repertorio orquestral e Música de Cámara. Débese considerar a estratexia de intentar relacionar dentro do posible os contidos das materias citadas.

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1 Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora. T2 Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente. T3 Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza. T6 Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersonal. T15 Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
COMPETENCIAS XERAIS:	X1 Coñecer os principios teóricos da música e ter desenvolvido adecuadamente aptitudes para o recoñecemento, a comprensión e a memorización do material musical. X3 Producir e interpretar correctamente a notación gráfica de textos musicais. X6 Dominar un ou máis instrumentos musicais nun nivel adecuado ao seu campo principal de actividade. X11 Estar familiarizado cun repertorio amplo e actualizado, centrado na súa especialidade pero aberto a outras tradicións. Recoñecer os trazos estilísticos que caracterizan ao dito repertorio e poder describilos de forma clara e completa.. X21 Crear e dar forma aos seus propios conceptos artísticos tendo desenvolvido a capacidade de expresarse a través deles a partir de técnicas e recursos asimilados. X24 Desenvolver capacidades para a autoformación ao longo da súa vida profesional
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EP 4

Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 163/2015 do 29 de outubro

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1.- Adquirir nivel técnico suficiente como para abordar obras de medio-alto nivel nos instrumentos principais: caixa, marimba, multipercusión, timbais, vibráfono, xilófono e pequena percusión. Sempre orientado e vinculado có feito interpretativo.	Todas
2.- Desenvolver e aportar ideas propias á interpretación con criterio, coherencia, sensibilidade e imaxinación facendo uso dunha liberdade responsable.	Todas
3.- Comprender e demostrar a comprensión por medio da interpretación de diferentes culturas e dos distintos estilos musicais ao longo da historia poñendo especial énfase na música do s. XX e XXI.	Todas
4.- Tocar en público con destreza e autocontrol tendo en conta os aspectos de arte escénica que debe ter un concerto.	Todas
5.- Coñecer e aplicar con autonomía distintas técnicas de estudo que axuden a optimizar o tempo e o esforzo valorando a práctica instrumental como proceso de aprendizaxe imprescindible para o futuro exercicio profesional	Todas
6.- Valorar con autonomía e obxectividade a propia interpretación	Todas
7.- Elaborar pequenos traballos e notas ao programa sobre as obras que se traballen axudando a comprender mellor a obra e aportando conclusións propias.	Todas

4. CONTIDOS		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1.- Caixa	Interpretación de estudos e obras orquestrais e rudimentais na caixa: respecto das indicacións escritas, os apoios e dirección de compás. Utilización das diferentes áreas da Caixa e os distintos tipos de ataque Perfeccionamento no proceso de superación das dificultades técnicas traballadas ata agora por medio de exercicios técnicos aplicados ás obras.	Todas
2.- Timbais	Afianzamento da articulación legato e staccato e puntos intermedios. Afinación de todo tipo de Intervalos nun só timbal e entre timbais. Estilos non orquestrais en timbal. Interpretación de estudos.	Todas
3.- Vibráfono	A interpretación de obras de vibráfono, o pedal aplicado a esta interpretación. Perfeccionamento no proceso de superación das dificultades técnicas traballadas ata agora por medio de exercicios técnicos aplicados ás obras.	Todas
4.- Multipercusión/Pequena percusión	Afianzamento dos conceptos e habilidades adquiridos nos cuadrimestres anteriores: Criterios de colocación dos instrumentos do setup. Os timbres e as súas características dentro do conxunto do set. Os instrumentos de multipercusión e as súas características sonoras: distintas áreas de ataque. A posición fronte ao setup. Conciencia corporal e desprazamentos. A independencia entre mans. A música polifónica para multipercusión: diferenciación de planos sonoros, polirritmitas e independencia entre extremidades).	Todas
5.- Marimba	Obras de marimba xaponesas, con electrónica e editadas/revisadas por L.H. Stevens. Perfeccionamento no proceso de superación das dificultades técnicas traballadas ata agora por medio de exercicios técnicos aplicados ás obras.	Todas
6.- Audicións e posta en escena	Preparación xeral para unha audición	Todas
7.- Notas ao programa	Elaboración de notas onde se defendan os puntos de vista sobre unha interpretación determinada e onde se facilite a comprensión musical.	Todas
TOTAL SESIÓNS:		16

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introdutorias Acercamento entre alumno e profesor e avaliación inicial. O alumno comentará o traballo feito con anterioridade aportando información de métodos e obras interpretadas. Realizarase exercicios de primeira vista de caixa, timbais e láminas. O profesor fará as preguntas necesarias sobre cuestións musicais e técnicas e expoñerá ao alumno o plan de traballo. ESTABLECERASE O TRABALLO A REALIZAR EN TODO O CUADRIMESTRE NA PRIMEIRA QUINCENA DO MESMO.	1		1
Exposición práctico-teórica O profesor propoñerá exercicios técnicos, fragmentos ou obras explicando o proceso a seguir para unha interpretación axeitada. A explicación irá acompañada polo exemplo práctico do profesor. O alumno terá que tocar os exemplos interiorizando as indicacións.	4		4
Exposición da práctica individual O alumno interpretará obras ou exercicios técnicos propostos nas clases anteriores. O profesor aclarará dúbidas e guiará ao alumno cara unha interpretación correcta. Do mesmo xeito o profesor aportará estratexias, técnicas e solucións que axuden a superar as dificultades puntuais e que máis adiante se poidan utilizar noutros contextos.	11		11
Práctica individual Coas ferramentas aprendidas na clase o alumno practicará exercicios técnicos e estudiará os fragmentos e obras traballados na clase.		155	155
Pescuda de información, redacción de pequenos textos. O profesor guiará ao alumno para obter información sobre as obras e os compositores dos que interpreta obras. O alumno, redactará notas ao programa e pequenos traballos sobre as obras que están traballando.		5	5
TOTAL HORAS:			180
Na modalidade de ensinanza mixta e telemática os contidos serán distribuídos en función da dispoñibilidade e do acceso a instrumentos que teña o alumno. As clases faranse a través de gravacións audiovisuais sen editar, videoconferencias en directo, comunicados a través de correo electrónico e/ou mensaxería instantánea.			

6. AVALIACIÓN PRESENCIAL			
CRITERIOS DE AVALIACIÓN	FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
C1, C2, C4, C5, C6	Seguimento diario das sesións semanais. Audicións e/ou gravacións no transcurso do cuadrimestre.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, T1, T2, T3, T6, T15.	40%
C1, C2, C3, C4, C5, C6	Audición / exame final de cuadrimestre	EI1, EI2, EI4, EI5, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24 T1, T3, T6, T13, T15, T17.	60%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
C1, C2, C3, C4, C5, C6	Audición/exame final de cuadrimestre.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24 T1, T3, T6, T13, T15, T17.	100%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) Os alumnos perderán a avaliación para o cuadrimestre continua en caso de superar as tres faltas por cuadrimestre			
C1, C2, C3, C4, C5, C6	Audición final / exame, na que se interpretarán todas as obras e estudos programados.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24 T1, T3, T6, T13, T15, T17.	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
C1, C2, C3, C4, C5, C6	Audición / exame (duración 35 min)	EI1, EI2, EI4, EI5, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24 T1, T3, T6, T13, T15, T17.	100%
<p>Observacións:</p> <p>C1.- Interpretar obras de diferentes estilos comprendéndoas e comprendendo o seu contexto.</p> <p>C2.- Tocar en público como solista ou acompañado con destreza e autocontrol.</p> <p>C3.- Facer os exercicios técnicos con corrección no movemento e poñendo atención á calidade do son.</p> <p>C4.- Demostrar o dominio técnico das pezas interpretadas.</p> <p>C5.- Demostrar autonomía á hora de preparar pezas, poñendo ideas propias con criterio coherente, sensibilidade e imaxinación e sen deixar de respectar a partitura facendo uso dunha liberdade responsable.</p> <p>C6.- Facer traballos escritos sobre temas relacionados coa materia con capacidade crítica e analítica, aportando datos reveladores.</p>			

6. AVALIACIÓN MODALIDADE MIXTA E TELEMÁTICA			
CRITERIOS DE AVALIACIÓN	FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
C1, C2, C4, C5, C6	Seguimento diario das sesións semanais. Audicións e/ou gravacións no transcurso do cuadrimestre tanto nas clases presenciais como nas clases telemáticas.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, T1, T2, T3, T6, T15.	40%
C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7, C8	Opción A: Audición/exame final de cuadrimestre presencial. Opción B: Gravación audiovisual sen editar de audición/exame final de cuadrimestre. Opción C: Traballo escrito, de acordo a un modelo establecido, das obras programadas para a audición/exame final de cuadrimestre.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24 T1, T3, T6, T13, T15, T17.	60%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7, C8	Opción A: Audición/exame final de cuadrimestre presencial. Opción B: Gravación audiovisual sen editar de audición/exame final de cuadrimestre. Opción C: Traballo escrito, de acordo a un modelo establecido, das obras programadas para a audición/exame final de cuadrimestre.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24 T1, T3, T6, T13, T15, T17.	100%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) Os alumnos perderán a avaliación continua en caso de superar as tres faltas por cuadrimestre			
C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7, C8	Opción A: Audición / exame final de cuadrimestre presencial. Opción B: Gravación audiovisual sen editar de audición/exame das obras programadas para o cuadrimestre. Opción C: Traballo escrito, de acordo a un modelo establecido, das obras programadas para o cuadrimestre.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24 T1, T3, T6, T13, T15, T17.	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7, C8	Opción A: Audición / exame final de cuadrimestre presencial. Opción B: Gravación audiovisual sen editar de audición/exame das obras programadas para o cuadrimestre. Opción C: Traballo escrito, de acordo a un modelo establecido, das obras programadas para o cuadrimestre.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24 T1, T3, T6, T13, T15, T17.	100%

Observacións:

Faranse uso das opcións presentadas nas ferramentas de avaliación seguindo os seguintes criterios:

Opción A: sempre que profesor e alumno non sufran restricións específicas debidas a COVID-19 para acceder ao centro a efectuar o exame.

Opción B: no caso de que profesor e/ou alumno non podan acudir ao centro a efectuar o exame debido a restricións específicas debidas a COVID-19 e se dispoñan dos instrumentos necesarios para a realización da gravación ou de acceso aos mesmos.

Opción C: soamente no caso en que as autoridades prohiban expresamente o desprazamento que permita acceder ao conservatorio ou a outro lugar dotado de instrumentos de percusión.

No caso de que o alumno teña restricións específicas para acceder ao centro e soamente conte con parte dos instrumentos de percusión necesarios para facer a gravación, deberá de presentar gravación das obras que poda interpretar en instrumentos (opción B) e traballo escrito das pezas que non poda interpretar por carecer de instrumentos (opción C).

O traballo escrito abordará unha análise interpretativa das obras programadas para tocar en audición no cuadrimestre correspondente. Deberá ter unha extensión mínima de cinco páxinas por obra presentada, en tamaño DIN A-4 con letra arial 12 puntos a dobre espazo, sen contar coas referencias bibliográficas e os títulos. O traballo seguirá a seguinte estrutura:

- Referencia biográfica do compositor e contextualización da peza.
- Análise (estrutural, harmónico, tímbrico, textural, etc)
- Análise estilístico
- Memoria pormenorizada de dificultades técnicas e interpretativas e proposta de traballo

O alumno entregará o traballo en formato PDF por vía telemática ao seu titor na data que se determine a tal efecto.

Detectar plaxio (sen citar) en calquera dos traballos escritos será motivo de suspenso.

Criterios de avaliación:

C1.- Interpretar obras de diferentes estilos comprendéndooas e comprendendo o seu contexto.

C2.- Tocar en público como solista ou acompañado un programa de 35 minutos de duración (sen contar o espazo entre pezas) con destreza e autocontrol.

C3.- Facer os exercicios técnicos con corrección no movemento e poñendo atención á calidade do son.

C4.- Demostrar o dominio técnico das pezas interpretadas.

C5.- Demostrar autonomía á hora de preparar pezas, poñendo ideas propias con criterio coherente, sensibilidade e imaxinación e sen deixar de respectar a partitura facendo uso dunha liberdade responsable.

C6.- Facer traballos escritos sobre temas relacionados coa materia con capacidade crítica e analítica, aportando datos reveladores.

C7.- Elaborar traballos escritos con formato e linguaxe adecuados, seguindo a estrutura e apartados establecidos na programación.

C8.- Presentar contidos escritos con claridade e coherencia chegando ao grao de concreción requirido.

7. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

Partituras orientativas

Marimba

My Lady Wite	Maslanka
Memories of the Seashore	K.Abe
Conversation	A Miyoshi
Rotations	E. Sammut
Suite nº2	Y. Takahoshi
Il Sogno Di Paciocchino	N.J. Zivkovic
Suites de Cello	J. S. Bach
Tres preludios	N. Rosauero

VIBRÁFONO

Estudo 25	D. Friedman
Estudo 26	D. Friedman
Ilmo	M. Glentworth
Sunbell	M. Glentworth
Vacilaciones	D. Almada
Texas Hoedown	D. Friedman
Tunes you know	arr. B. Molenhof

MULTIPERCUSIÓN

Inspiration Diabolique	R. Tagawa
The Love of L´historie	de Lancey
Composition in Blue, Grey and Pink	A. Ford
English suite	W. Kraft
Dualités	A. Miyamoto

CAIXA

March-Cadenza	G. Mortensen
The Noble Snare	Varios
Estudios (Douze Études)	J. Delecluse
Portraits in Rythm (selección de estudos)	A. Cirone
La Caixa d´Orquestr	M. Ramada

TIMBAIS

LÓreille du timbalier	J. Delecluse
Sonata for Timpani	J. Beck
Raga nº1	W. Cahn
Toccata for Timpani	E. L. Diemer
Rhapsody no. 2 for Timpani	A. A. Orfaly
Classic-African	J.Aiello

Estudos	N. Woud
Estudos	G. Whaley
Estudos	J. Delecluse
Seven Dances	G. Frock

Métodos

Bellson, Louis. Modern Reading Text in 4/4 For All Instruments, Alfred Publishing Company (March 22, 1985).

Cirone, Anthony. Portraits in Rhythm. Bellwin Mills Publishing Corporation 1966

Delecluse, Jacques. Exercices Journaliers 1, 2, 3.. Editions Alphonse Leduc

Delecluse, Jacques, Vingt Studies d'après R. Kreutzer. Editions Alphonse Leduc

Delecluse, Jacques. Vingt Studies pour Xylophone. Editions Alphonse Leduc

Delecluse, Jacques. 12 estudios para Caixa.. Editions Alphonse Leduc

Firth, Vic. The Solo Timpanist. Carl Fisher Publications

Goldenberg, Morris. Modern School: Xylophone, Marimba, Vibraphone. Alfred Publishing Company (October 24, 2002).

Hamilton Green, George George Hamilton Green's Instruction Course for Xylophone: A Complete Course of Fifty Lessons. Meredith Music Publications, March 1, 1983.

Peters, Mitchell. Fundamental Method for Timpani. Alfred Publishing co. 1993.

Peter, Mitchell. Developing Dexterity. Mitchell Peters 1968.

Stevens, Leigh Howard. Method of Movement for Marimba. Keyboard Percussion Publications, 1993.

Morello, Joe. Master Studies 1 e 2. Modern Drummer Publications inc. Hal Leonard Corporation

Stout, Gordon B. Ideo-kinetics. M. Baker Publications, NY1993.

Textos sobre música e percusión

Blades, James. Percussion Instruments and Their History, The Bold Strummer LTD, 1970

Blum, David. Casals y el arte de la interpretación. Idea Books 2000

Dibelius Ulrich. La música contemporánea a partir de 1945, Akal Música, 2004

Klöppel, Renate. Ejercitación mental para músicos. Idea Books 2005.

Montagu, Jeremy. Timpani –Percussion, Yale Music Instrument Series, 2002

Reynolds, Roger. Form and Method Composing Music, Routledge, 2002

Schick, Steven. The Percussionist's Art, University of Rochester Press, 2006

Varios . Percussive Notes, archivos da Percussiove Arts Society dende 1960.
<http://www.pas.org>